

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "กระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี" ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาว่ากระบวนการผลิตซ้ำของรายการต่างๆก่อนที่จะนำมาออกอากาศนั้นมีวิธีการและขั้นตอนในการทำงานอย่างไร รวมถึงการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการว่ามีอะไรบ้าง

ในบทนี้ จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆตั้งแต่แหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

แหล่งข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลประเภทต่างๆที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
2. แหล่งข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์
3. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลซึ่งถือเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คุณอรรรตพล ณ บางช้าง ผู้อำนวยการฝ่ายรายการของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจนที่สุด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆประกอบด้วย เช่น ผู้ผลิตรายการ (ในกรณีของรายการที่ผลิตขึ้นเองในประเทศไทย) ผู้ถอดความและเรียบเรียงบทบรรยายภาษาไทย นักพากย์ เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะรายการโทรทัศน์ของโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ยูบีซี (UBC) เพียงแห่งเดียวเท่านั้น เนื่องจาก ยูบีซี (UBC) นับได้ว่าเป็นผู้ให้บริการระบบเคเบิลทีวีรายใหญ่ที่สุดในขณะนี้ โดยจะเริ่มทำการศึกษาดังแต่เดือนมกราคม - มีนาคม 2542 โดยสามารถแบ่งรายการออกได้เป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. รายการภาพยนตร์ (Movie World)

- 1.1 HBO
- 1.2 Cinemax
- 1.3 Star Movies
- 1.4 Hallmark
- 1.5 UBC Asian Movies
- 1.6 UBC Movies
- 1.7 TNT

2. รายการกีฬา (Sports World)

- 2.1 Supersport Gold
- 2.2 Supersport
- 2.3 ESPN

- 2.4 Star Sports
- 3. รายการสำหรับเด็ก (Kids World)
  - 3.1 UBC Kids
  - 3.2 Cartoon Network
- 4. รายการที่ให้สาระความรู้ (Knowledge World)
  - 4.1 Discovery Channel
  - 4.2 Animal Planet
- 5. รายการข่าว (News World)
  - 5.1 UBC News
  - 5.2 CNN
  - 5.3 BBC World
  - 5.4 CNBC
- 6. รายการภาพยนตร์ชุด (Series World)
  - 6.1 UBC Series
- 7. รายการเพลง (Music World)
  - 7.1 Channel [V] Thailand
  - 7.2 MTV

8. รายการบันเทิง (Entertainment World)

8.1 AXN

8.2 Fashion TV

8.3 Jet TV

8.4 CCTV

8.5 NHK

8.6 TV5

รวมรายการทั้งหมดที่จะนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับ "กระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการโทรทัศน์ที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศ" ในครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 28 รายการ

3. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เอกสาร บทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี" โดยข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากการค้นคว้าจากห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งได้แก่ คุณอรุณพล ณ บางช้าง ผู้อำนวยการฝ่ายรายการของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้ออื่นๆประกอบด้วย เช่น ผู้ผลิตรายการ (ในกรณีของรายการที่ผลิตขึ้นเองในประเทศไทย) ผู้ถอดความและเรียบเรียงบทบรรยายภาษาไทย นักพากย์ เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์ในการศึกษารั้งนี้ จะเริ่มศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม 2542 เพื่อที่จะดูว่ารายการต่างๆที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศนั้นมีรูปแบบในการผลิตซ้ำอย่างไรบ้าง รายการแต่ละประเภทมีรูปแบบในการผลิตซ้ำที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และเพราะเหตุใดจึงเลือกวิธีการดังกล่าวกับรายการประเภทนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้รับทราบข้อมูลขั้นต้นของแต่ละรายการก่อนที่จะไปทำการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆถึงรายละเอียดต่างๆที่ลึกลงไป ตลอดจนปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการดังกล่าวด้วย

3. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้งนี้ จากห้องสมุดต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยกำหนดแนวคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด แนวคำถามแบ่งเป็น

1. คำถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการโทรทัศน์ที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศ เช่น รายการต่างๆที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศนั้นมีรูปแบบในการผลิตซ้ำเป็นอย่างไร รายการแต่ละประเภทมีรูปแบบในการผลิตซ้ำที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และเพราะเหตุใดจึงเลือกวิธีการดังกล่าวกับรายการประเภทนั้นๆ ผู้ผลิตมีการรักษา ดัดทอนเพิ่มเติม หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือเนื้อหาส่วนใดของรายการบ้างก่อนที่จะนำมาออกอากาศ ผู้ผลิตมีเสรีภาพในการผลิตซ้ำแต่ละรายการมากน้อยแค่ไหน

2. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศ เช่น ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงปัจจัยอะไรบ้างในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการ ผู้ผลิตมีการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆหรือไม่ ถ้ามีการจัดลำดับความสำคัญนั้นเป็นอย่างไร

3. เป็นส่วนที่ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมทั้งแนวโน้มของโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกในอนาคต

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดสอบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากรายการต่างๆของสถานีโทรทัศน์ยูบีซีทั้งหมด 28 รายการที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งศึกษาแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตซ้ำ (Reproduction) แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดวาระสาร (Agenda Setting) และทฤษฎีการสื่อสารองค์กร (Theory of Organizational Communication) เพื่อนำมาใช้ประกอบในการสร้างคำถาม ประกอบกับขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาว่าควรแก้ไข เพิ่มเติม หรือลดคำถามใด ซึ่งทำให้ได้คำถามที่เหมาะสมและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้อาศัยแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายการต่างๆจากสถานีโทรทัศน์ยูบีซี รวมทั้งหมด 28 รายการ ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลจากเอกสารต่างๆและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆมารวมกัน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตซ้ำ (Reproduction) แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) และแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดวาระสาร (Agenda Setting) มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี โดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารองค์กร (Theory of Organizational Communication) มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง "กระบวนการผลิตซ้ำข้ามวัฒนธรรมของรายการที่ได้รับลิขสิทธิ์จากต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี" ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในเชิงบรรยาย (Descriptive) โดยแบ่งเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย